

MARTIN ŠRAJER / 17. 1. 2020

Filmy Jana Kříženeckého na DVD a BD

Národní filmový archiv představil veřejnosti dochované filmy průkopníka české kinematografie Jana Kříženeckého nejprve formou komentovaných kinoprojekcí. Badatelsky a restaurátorsky pozoruhodný počín je všem zájemcům o ranou českou kinematografii nově přístupný i na digitálních nosičích. Rozkládací papírový digipack obsahuje jak DVD, tak Blu-ray s více než dvaceti digitálně restaurovanými krátkými filmy. Všechny doprovází hudební doprovod Jana Buriana. Základní biografické údaje o režisérovi, kameramanovi a stavebním technikovi Janu Kříženeckém shrnuje text na obalu. Další informace ke Kříženeckému, procesu digitalizace i jednotlivým filmům pak obsahuje tištěný dvojjazyčný (česko-anglický) booklet.

Obsah obou disků je totožný, liší se pouze rychlost projekce filmů. Na DVD je to pětadvacet políček za vteřinu, na BD čtyřadvacet. Po volbě mezi českým a anglickým menu se vám nabídne možnost přehrát všechny filmy, vybrat si některou z pěti sekcí, do nichž byly rozčleněny, pustit si komentáře odborníků nebo bonusové filmy a prohlédnout si doplňující fotografie samotného Kříženeckého i míst, kde točil (stejně jako jeho naskenovanou korespondenci nebo snímky kinematografu). První sekce nabízí „Výjevy z pražského života“ z roku 1898. Následují „Výjevy z pražského života“ pokrývající období 1901 až 1910, „Hrané filmy“, „Sokolská cvičení“ a „Pomník Františka Palackého“. Pochopitelně nechybí tituly, jejichž názvy budou dobře známe každému, kdo se zajímá o počátky českého filmu – *Dostaveníčko ve mlýnici*, *Smích a pláč*, *Výstavní párkář a lepič plakátů*, *Žofínská plovárna...*

Každý z filmů je uveden českým a anglickým názvem, uvedením zdrojového materiálu a rokem vzniku. Některé tituly si lze přehrát ve více verzích (např. původní kopie + originální negativ). Stejně tak jsou na disky zařazeny různé verze bonusových filmů, rozšiřujících představu o prvních kinematografických pokusech na našem území. Ve

dvou kopiích, černobílé a virážované, se dochoval například film *Pět smyslů člověka* od Josefa Švába-Malostranského. Ten je rovněž autorem desetiminutové veselohry *Živé mrtvolky*. Mezi bonusy dále najdete například krátkometrážní dokument *Jak vzniká film*, představující princip kinematografu a prvních přístrojů sloužících k filmování. Cenný je také soubor nesestavených záběrů Prahy z roku 1912, nazvaný *Stará Praha* a navazující na Kříženeckého explorační tuzemské metropole ve filmech jako *Jízda Prahou otevřenou tramvají*.

Historický a teoretický kontext ke Kříženeckého filmům nabízí čtveřice komentářů v celkové délce necelých čtyřiceti minut. Kateřina Svatoňová z pražské Katedry filmových studií vysvětluje, proč hrálo významnou roli, že první diváci přišli s kinematografem do kontaktu v prostředí pražské průmyslové výstavy, kde film konkuroval jiným technickým vymoženostem. Dále pak osvětluje důvody ambivalentního přijetí prvních živých fotografií, u nichž dlouho nepanovala shoda, k čemu by měly primárně sloužit a jaká vážnost by jim měla být přikládána. Kurátor Národního technického muzea Petr Kliment v dalším komentáři přibližuje první aparáty sloužící vynálezci jako Eadweard Muybridge nebo Étienne-Jules Marey k zachycování pohybu, zejména pohybu zvířat a lidí. Překážky, s nimiž se bylo třeba vypořádat při restaurování křehkých, dnes obtížně přežitelých filmových materiálů, popisuje restaurátorka Jeanne Pommeau z Národního filmového archivu.

Dvoudiskovou kolekci, pomáhající lépe poznat a pochopit, jak vznikl a k čemu zprvu sloužil film, si můžete za 300 korun koupit například v [e-shopu NFA](#).

Národní filmový archiv

Filmy Jana Kříženeckého The Films of Jan Kříženecký

